

SŁOWKO

WILNO, Niedziela 18 października 1931 r.

Redakcja i Administracja, Wilno, Zamkowa 2. Otwarta od g. 9 do 4. Telefony: Redakcji — 17-82, Administracji — 228.

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł., zagranicą 7 zł. Konta czekowe P.K.O. Nr. 80259. W sprzedaży detal, cena pojedynczego n-ru 20 gr.

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Redakcja rękopisów niezamówionych nie zwraca. Administracja nie uwzględnia zastrzeżeń co do rozmieszczenia ogłoszeń.

BIENIAKONIE — Bufet Kolejowy.
BRASLAW — Księgarnia T-wa „Lot”.
BARANOWICZE — ul. Szeptyckiego — A. Łaszk.
DĄBROWICA (Polesie) — Księgarnia K. Matyniowskiego.
DUKSZY — Bufet Kolejowy.
GŁĘBOKIE — ul. Zamkowa — W. Włodzimierow.
GRÓDNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.
HORODZIEJ — Dworzec Kolejowy — K. Smarzyński.
IWIEŃC — Sklep tytoniowy — S. Zwierzynski.
KLECK — Sklep „Jedność”.
LIDA — ul. Suwalska 13 — S. Matecki.
MOŁODECZNO — Księgarnia T-wa „Ruch”.

NIEŚWIEZ — ul. Ratuszowa — Księgarnia Jazwińskiego.
NOWOGRODEK — Kiosk St. Michalskiego.
N. SWIECIANY — Księgarnia T-wa „Ruch”.
OSZMIANA — Księgarnia Spółz. Naucz.
PIŃSK — Księgarnia Polska — St. Bednarski.
POSTAWY — Księgarnia Polskiej Mielczy Szkoła.
STOLPCE — Księgarnia T-wa „Ruch”.
SLONIM — Księgarnia D. Lubowskiego, ul. Mickiewicza 13.
ST. SWIECIANY — ul. Lewin—Bigo Gąsow, ul. 3 Maja 8.
WILEJKĄ POWIATOWA — ul. Mickiewicza 21, J. Juczewski.
WARSZAWA — Tow. Księgarni Kol. „Ruch”.

CENY OGŁOSZEŃ: wiersz milimetryjny jednoszpaltowy na stronie 2-iej i 3-iej gr. 40. Za tekstem 15 gr. Komunikaty oraz nadesłane milimetr 50 gr. Kronika reklamowa milimetr 60 gr. w numerach świętecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Zagraniczne 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne o 50 proc. drożej. Administracja nie przyjmuje zastrzeżeń co do miejsca. Terminy druku mogą być przez Administrację zmieniane dowolnie. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr.

PRZEDSTAWICIELSTWA:

Echa II konferencji Pińskiej

Aczkolwiek mapy geograficzne wskazują, iż Pińsk leży na połowie drogi z Wilna do Lwowa, jednak w obecnych, dziwnych czasach nawet i geografia jest niepewna: tak przestrzeń pomiędzy Pińskiem a Wilnem jest co najmniej dziesięciokrotnie większa, niż między Pińskiem a Lwowem.

To też, kto ciekaw pewnych nowin pińskich musi udać się do Lwowa i tam otrzyma szczegółowe informacje.

W pierwszych dniach września odbyła się w Pińsku Druga Konferencja Unijna, o której dowiedzieliśmy się co nie coś z komunikatu KAP-u.

Komunikat był dość obszerny na temat: „obecnością swą zaszczytlił”... „podniosłe muzycznie wygłosili”... „rzeczowych referatów wysłuchano”... „panował nasrój”... etc. etc... Wkońcu — rezolucje konferencji.

Pozatem w prasie żadnych sprawozdań z przebiegu obrad nie spotkałiśmy. Nawet ci wybitni działacze i entuzjści obrządku wschodniego, którzy kryjąc się pod różnymi (zresztą dość przezroczystymi) pseudonimami, w sposób godny podziwu łączą krzyż prawosławny ze znakami młota i kielni i dla tego uważają siebie za ultra-katolików, — nawet oni nie zabierają głosu na łamach piśmiennic, wypróbowanego w obrobie obrządku i uchodzącego powszechnie za organ masonerii.

Konferencję więc otacza pewna tajemnica, która jest tem przykryciem, że odnosi się tylko do społeczeństwa polskiego. Mający się drukować pamiętniki obrad, jak się dowiadujemy, nie będzie zawierał najistotniejszych materiałów — sprawozdań z przebiegu dyskusji. Uczestnicy konferencji, nie mając zaufania do protokółisty i redaktora (a może i do własnej powagi!) chcą odrzucić najważniejszy materiał, obrazujący nastroje i przekonania większego zespołu kapłanów wschodnich, i mają zostawić tylko referaty, które, jako dyskusyjne, nie zawsze posiadają wielką wartość naukową.

Słowem: nie ma nadziei, aby np. w Wilnie mógł ktoś dokładnie poinformować się o nastrojach i debatach pińskich. Kto zaś jest tego ciekaw, niech się uda... do Lwowa!... Zróbmy to za pośrednictwem ukraińskiej „Niwy”... Właśnie w ostatnim (Nr. 9) numerze „Niwy” x. Piotr Chomyn, redaktor czasopisma i uczestnik konferencji pińskiej, umieszcza dokładne sprawozdanie z przebiegu obrad pińskich, dając streszczenie wszystkich referatów, uchwały zaś konferencji uzupełnia niezwykle ciekawymi komentarzami.

„Niwa”, jako organ metropolity Szeptyckiego, jest najdokładniej poinformowana o tem, co się dzieje w Pińsku i Albertynie, autor zaś artykułu jest jednostką tak poważną, iż można mu całkowicie zaufać. Dlatego też pozwolimy sobie uważnie się zastanowić nad umieszczonym sprawozdaniem i wyciągnąć pewne wnioski.

Przedewszystkiem spróbujmy ustalić, czem się różniła druga Konferencja Pińska od pierwszej. Wczytując się w sprawozdanie o. Chomyna, zwracamy pod uwagę na trzy charakterystyczne cechy tegorocznej konferencji.

Przedewszystkiem — skład uczestników. Konferencja była liczniejsza, uświetniona obecnością pięciu biskupów (J.J.E.E. x.x. bp. Ropp, Łoziński, Łukomski, Przezdziecki i Czarniecki) a co bardzo ważne — wzięła w niej udział znaczna ilość szeregowych kapłanów, autentycznych „batuszków”.

Drugą cechą konferencji był osobliwy nastrój wojowniczej niepewności. Uczestnicy Konferencji dokładnie zdawali sobie sprawę z uczuć, jakie budzi w społeczeństwie polskiem nowocześniejsza akcja unijna, nie mogli również zamykać oczu na wielki, coraz gwałtowniejszy i coraz lepiej zorganizowany ruch antyunijny wśród prawosławnych, — a wskutek tego mocno akcentowali potrzebę energicznego działania, nie licząc się z żadnymi głosami, zamykając oczy i uszy na wszystko, co się dzieje dookoła, — z drugiej zaś strony zdradzali coraz większą niepewność i brak krystalizowanego programu.

Właśnie to, sądząc z artykułu o. Chomyna, było trzecią ogólną cechą konferencji. Brak programu, rozdźwięk pomiędzy dwiema grupami uczestników. Jednostki kierownicze były zapatrzone w „przyszłą Rosję”, kapłani szeregowi nie zanadto zdawali sobie sprawę z tego, że coś może się dziać poza ich własnymi parafiami. W ten sposób cała akcja obrządku wschodniego posiadała jakby dwa wymiary: jedni w dzieli w swej wyobraźni kościółką Rosję, inni myśleli o rozszerzeniu swych parafii.

W dyskusji o celibacie, x. prof. I. Swrski m. in. powiedział: kwestię celibatu dla przyszłej Rosji należy wykreślić ze swych planów. Nie chodzi w tej chwili o celibat, tylko o tę „przyszłą Rosję”, o której wciąż się mówi w gronie kierowników akcji obrządku wschodniego.

Co to znaczy — „przyszła Rosja”? Jak ta Rosja ma wyglądać? A przedewszystkiem — oto pytanie, którego szczególnie się boją działacze obrządku wschodniego, — jakie mają być granice tej Rosji?..

Nie żądamy odpowiedzi na ostatnie pytanie: za odpowiedź posłużyć zbyt wymowna polityka księcia Wołkowskiego i całej komisji Pro Russia, traktująca wschodnie tereny Rzeczypospolitej, jako ziemie rosyjskie.

Szukajmy odpowiedzi na to, jak czołowi działacze wyobrażają sobie przyszłą pracę w Rosji.

Zajrzyjmy do wydanej przez O.O. Jezuitów broszury ks. dr. A. Około-Kuła, wik. gen. metropolity Mohylowskiego, — p. t. „Kościół w Rosji dawniej, obecnie i w przyszłości”.

Na str. 37 tej broszury czytamy: „Wszystko zależy od tego, kto będzie panem przyszłej Rosji. Jeżeli dłużej utrzyma się bolszewizm, który będzie się powoli przekształcał i może szejść na prawo, słabe są widoki, by zezwolono duchowieństwu katolickiemu z zagranicy na wjazd do Rosji i wogóle na uregulowanie spraw kościelnych. Bolszewicy dążyli do zupełnego zniszczenia Kościoła. I wtedy praca parafii, doprowadzona tam przez nas przed wojną do bardzo wysokiego stanu, bezpowrotnie dla nas zginię.

Jeżeli powróci w Rosji monarchja, co nie jest wykluczone, wróci z nią dawny stan przedwojenny dnia Kościoła, w którym Kościół w Rosji będzie mógł pracować (!) i rozwijać się (!)”.
A więc cała nadzieja na powrót cara?! Bo tylko car-batuszka potrafi przywrócić wymarzony stan przedwojenny, kiedy Kościół mógł spokojnie pracować pod batem kozackim, mógł pięknie rozwijać... zdolności konspiracyjne, związać swe wymagania i owijać się naokoło filarów carsławia!...
Piękne perspektywy!
X. Prałat Około-Kuła, jako członek wiek, znający Rosję, dodaje jednak: „Ani w jednym, ani w drugim wypadku nie można jednak liczyć na prędkie i masowe nawrócenie się Rosjan co bardzo ważne — wzięła w niej udział znaczna ilość szeregowych kapłanów, autentycznych „batuszków”.

Drugą cechą konferencji był osobliwy nastrój wojowniczej niepewności. Uczestnicy Konferencji dokładnie zdawali sobie sprawę z uczuć, jakie budzi w społeczeństwie polskiem nowocześniejsza akcja unijna, nie mogli również zamykać oczu na wielki, coraz gwałtowniejszy i coraz lepiej zorganizowany

Proces polskich organizacyj na Łotwie

Stowarzyszenie Pol. Mł. Katolickiej zamknięto

Sprawa Związku Polaków na Łotwie odroczone na dwa tygodnie

DYNEBURG, (tel. od specjalnego wysłannika). Dziś rozpoczął się w wielki proces przeciwko polskim legalnym organizacjom na Łotwie.

Proces ten jest konsekwencją ostatnich, antypolskich represyj stosowanych na Łotwie w ostatnich czasach. Według praw łotewskich każde stowarzyszenie zarejestrowane być musi w wydziale administracyjnym Sądu Okręgowego i tylko przez ten Sąd może być rozwiązane.

W ten sposób powstał ten proces.

Gdy przed niedawnym czasem materiały śledztwa komisji sejmowej do spraw badania polonizacji Łatgalii zostały obalone przez sejm obecny minister spraw wewnętrznych Petrewitz wznowił całą sprawę, a za właściwy akt oskarżenia posłużyły mu materiały komisji zbieranej luzno przez policję.

W ten sposób skonstruowany został akt oskarżenia równie sztuczny jak nieprawdopodobny. O godz. 9 m. 50 rozpoczął się

proces, a raczej tryb postępowania Sądu Administracyjnego mającego zdecydować o rozwiązaniu: I — Stowarzyszenia Polskiej Młodzieży Katolickiej, II — Związku Polaków na Łotwie.

Przewodniczył rozprawom prezes Klawisz, sędziował m. i. sędzia Małkin, członek Stowarzyszenia zbliżenia polsko-łotewskiego. Popierał wniosek Min. Spraw Wewnętrznych wyższy urzędnik Krauze. Bronił jeden z najwybitniejszych adwokatów łotewskich, Polak, Szabłowski.

Sala przepelniona była publicznością. Przeważają Polacy. Obecni byli: posłowie na Sejm Wierzbicki i Łatyński oraz b. poseł Wilpiszewski. Zjechało dużo dziennikarzy zarówno łotewskich jak i zagranicznych.

Charakterystyczne jest, że Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Katolickiej, na czele której stoi znany ks. Ławrynowicz, nikt nie broni, mimo, iż ks. Ławrynowicz był obecny na sali.

Sąd wydał wyrok zamykający Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Katolickiej, następnie przystąpił do rozpatrzenia sprawy Związku Polaków na Łotwie. Dopiero teraz w całej okazałości wystąpiła sztuczność i tendencyjność tej sprawy. Powołano zaledwie trzech świadków oskarżenia ze strony Min. Spr. Wewnętrznych, trzech urzędników policji politycznej. Pozatem figurowały tylko ogólne oskarżenia o formie zeznań osób trzech wobec tych policjantów.

Oskarzenie opiera się na czterech punktach: 1) polonizacja w celu przeprowadzenia plebiscytu dla oderwania części terytorjum od Republiki Łotewskiej, 2) wywołanie zająć w kościele w lutym 1930 roku, czyli półtora roku temu, a nie skonfiskowana przez władze 1) przekroczenie statutu.

Świadkowie w tej sprawie wymienił we wniosku ministerstwa dają zeznania poprostu śmieśnawe. Wszyscy obecni widzą, że proces jest sztucznie skonstruowany. Adwokat Szabłowski w swym przemówieniu wskazuje na śmieśność tych zeznań i w rezultacie prosi o odrzucenie wniosku ministerstwa.

Sąd udaje się na naradę, która trwa 20 minut. Zapada wyrok. Sprawy Związku Polaków na Łotwie odroczyć na dwa tygodnie, zarządzić liczbę członków Zarządu Związku i powołać świadków dochodzenia policyjnego przed oblicze Sądu.

Sąd nie uznał za potrzebne nawet zaprzysiąć świadków przedstawionych przez min. Petrewitza i zwolnił ich z gmachu.

Zdaniem prawników proces powinien być umorzony. Odrzucenie go wskazuje raczej na zdecydowane stanowisko władz łotewskich wobec organizacyj polskich.

Silva rerum

Ilustrowany Kurjer Codzienny podaje w Nr. 286 reprodukcje dwóch projektów pomnika Witolda, dłuta prof. L. Steindzińskiego, oraz R. Jachimowicza i umieszcza następującą notatkę p. t. „Ciekawy spór artystyczny w Wilnie”.

W świecie artystycznym Wilna komentowaną jest obszerne sprawę sporu pomiędzy art.-malarzem p. Steindzińskim a rzeźbiarzem R. Jachimowiczem o prawo autorskie i pomysł pomnika W. Księcia Witolda. Sprawa została oddana sądowi honorowemu do rozstrzygnięcia. Jak widać z załączonych ilustracji oba pomniki, tak w koncepcji, jak i w wykonaniu, są do siebie uderzająco podobne.

A więc sprawa, nie rozstrzygnięta jeszcze w Wilnie, została puszczona w świat z zabarwieniem sensacyjnym. Sąd honorowy, który ma ustalić prawo autorstwa (zadanie niezmiernie trudne!), powinien przyspieszyć swą pracę. Chodzi już nie o krzywdę, jaka się dzieje jej, lub może się dziać komuś z artystów — chodzi o zdrową atmosferę moralną w Wilnie!..

Pod tym względem artystyczny świat wileński ma niejedyn grzech na sumieniu!

Zresztą w Wilnie los artysty, literata, lub uczonego jest godny łosci. Wszyscy tu śpiewają cienko i całkiem gratis, nie tak, jak wciąż jeszcze sławny i czynny rosyjski mistrz Szalopin, namyslający się, czy warto wziąć 100 tysięcy dolarów honorarium!..

Głos Narodu (Nr. 279 pisze: Sławny śpiewak Szalopin przystąpił do zorganizowania przedsiębiorstwa filmowego p. n. „Chaliapine Film”, z zadaniem którego miało być nagrywanie filmów operowych z Szalopinem, oraz innymi śpiewakami rosyjskimi. Jedną z wielkich wytwórni amerykańskich dowiedział się o tym projekcie, nadesłała depeszę, w której prosi Szalopina o wstrzymanie się do podpisania kontraktu, do czasu przybycia jednego z dyrektorów tej wytwórni, który wyjeżdża specjalnie w celu porozumienia się z Szalopinem w sprawie ewentualnego zaangażowania go do Ameryki, przyczem wymieniał sumę 100 tysięcy dolarów jako proponowane honorarium.

Honorarium, jak na obecne „oszczędnościowe” czasy, wcale, wcale...
Gazeta Lwowska (Nr. 237) porusza zawsze aktualną sprawę wypożyczania książek znajomym, co zwykle ma smutne następstwa, bo zmniejsza ruch w księgarniach i tam tamuje ruch wydawniczy, z drugiej zaś strony narządza biblioteki na ciągłe straty. Wędrująca książka rozmaite przechodzi koleje i różną odgrywa rolę:

Czasem wbrew woli właściciela spełnia funkcję wrednych apostołów literat. i nauki, czasem drzemnia, ukryte latami, pod stołem książek w cudzym domu. Niewiadomo, co lepsze. Ostatecznie w pierwszym wypadku, książka przynajmniej żyje i spełnia swoje zadanie kulturalne, choć nie przyczynia się do podniesienia ruchu księgarskiego: zamiast co drugi, kupuje książkę co dwudziesty czytelnik. Ale gdy się tak egzemplar zamagazynuje, to już prawdziwa strata, którą ocenić może naleyście tylko człowiek, który zna całą zbliżoną „ukrytą” książkę.

Książka, która jest w przymusowym ruchu, łatwo ostatecznie sciągnąć znaną metodą „nitki i kłębka”. Ale książka zagrzebana w cudzej bibliotece przestaje istnieć. Jej nieprawość właściciel dostaje poprostu apopleksji na sama myśl o tem, że ktośby mu mógł kazać rozłożyć pake starych szpagardów i wydobyc jakis tam nędzny druk, potrzebny mu przez godzinę przed trzema laty. Urgency biblioteczne i ich roznośnicze mogłyby tomy całe pisać o świętem oburzeniu ludzi, którym przypomina się obowiązek oddania książki.

A są to ludzie „kulturalni”. Bo tylko ci potrzebują książek, tylko ci muszą ich mieć tyle, że zmuszeni są pozyczać. Czemu jednak należy przypisać zwyczaj nieoddawania książek — niewiadomo. Ludzie skrupulatnie oddają pożyczone parasole, chustki do nosa, drobne kwoty i wiktuary. Oddają z nabożeństwem pożyczony garnet, nawet wypożyczony frak, nawet pożyczoną żonę. Nie odczuwają tylko żadnego obowiązku zwracania pożyczonych książek, gazety, wogóle słowa drukowanego.

Udermy się w piersi: kto z nas nie kładł siarczyście, szukając daremnie książki, danej komuś — i kto z nas nie ma w swej bibliotece nieznanych przybłędów — książek, kiedyś od kogoś pożyczonych?..
Lector.

Litwa w przededniu wypowiedzenia konkordatu

KRULIEWIEC. (Pat). Donoszą ze źródeł rzekomo dobrze poinformowanych, że litewskie sfery rządowe noszą się z myślą wypowiedzenia konkordatu. Miałoby to nastąpić w wypadku zapostrenia się się stosunków między Litwą a Watykanem oraz w wypadku kontynuowania przez akcję katolicką dotychczasowej działalności.

Sfery rządowe utrzymują, że zwolennicy akcji katolickiej mogliby wystąpić przeciw rządowi jedynie na podstawie konkordatu. W związku z tem rząd litewski może być zmuszony do wypowiedzenia obecnego konkordatu i zabiegania o zawarcie nowego, któryby nie stanowił punktu wyjścia dla akcji przeciw rządowej.

Głos pisma niemieckiego

W SPRAWIE STOSUNKÓW POLSKO-LITEWSKICH

BERLIN. (Pat). „Vossische Ztg.”, omawiając wyrok Sądu Haskiego, wyraża zdziwienie, że do tej pory całością kwestji spornych polsko-litewskich nie został jeszcze zlikwidowany. Charakteryzując stan stosunków polsko-litewskich, dziennik pisze: „Między Berlinem a Buenos-Aires można dziś porozumiewać się telegrafem bez drutu, ale każdy listonosz, któryby chciał z polskiej wsi granicznej dostarczyć kartę pocztową do sąsiedniej wioski, leżącej po stronie litewskiej, zostałby pochwytany kulanami karabinowemi przez straż graniczną”.

Zamiast budowy pancernika — chleb dzieciom

TAKI WNIOSEK UZYSKAŁ WIĘKSZOŚĆ REICHSTAGU

BERLIN. (PAT). Na wczorajszym posiedzeniu Reichstagu komuniści zgłosili wniosek, domagający się zaniechania budowy pancernika i użycia zaszczydzonych w ten sposób pieniędzy na odżywianie ubogich dzieci. Wobec nieobecności narjonalistów wniosek komunistyczny uzyskał większość 211 głosów komunistycznych oraz socjaldemokratów obu kierunków przeciwko 181.

Ogłoszony następnym komunikatem parlamentarnej komisji, wniosek ten w ten sposób, że rząd zostanie jedynie uprawniony do zaniechania budowy pancernika. Rząd jednak może być zmuszony względami konieczności do przejścia nad tym wnioskiem do porządku. W najbliższych miesiącach zajść mogą względy natury finansowej, które umożliwią rządowi Rzeszy, mimo uchwały parlamentu przystąpienia do budowy pancernika.

„Niemcy powinny domagać się kolonij”

LIPSK. (PAT). Rozpoczął się tu cykl wykładów, poświęcony zagadnieniu kolonij. Na pierwszym zebraniu przemawiał major w stanie spoczynku Wiese, który wywołał, że gdy na Wschodzie problem kolonizacji od roku 1918 przestał być aktualny, Niemcy winny obecnie z całą bezwzględnością domagać się zwrotu wszystkich dawnych kolonij niemieckich. Celem ich powinny być Afryka wschodnia i Kamerun, gdzie dla wielu jeszcze milionów emigrantów istnieje jeszcze wystarczające możliwości kolonizacyjne. Dla eksportu niemieckiego stanowiłoby to wielki plus, jeżeli chodzi o bilans handlowy.

Minister Balbo przybył do Budapesztu

BUDAPESZT. (Pat). Włoski minister lotnictwa Balbo przybył w sobotę rano do Budapesztu. Na dworcu go powitał go minister obrony narodowej Goemboes i minister pełnomocny Włoch Arlotta.

Nie znaczy to jednak, że przyszły car rosyjski będzie wrogiem unji wogóle, o nie! Będzie ze szczerem zadowoleniem przyglądał się akcji unijnej... w Polsce!..

Będzie miał z ruchu unijnego (albertyńsko-pińskiego) potrójną korzyść. Raz — że rusyfikacja wschodnich terenów Rzeczypospolitej, ustnie dokonanywa przez bezinteresownych przyciaci „przyszłej Rosji” — ułatwi mu w odpowiednim momencie sięgnięcie po „iskoni ruskija” ziemie.

Po drugie, że pozwoli (odwieczna historia!) wystąpić wobec Polski w roli obrońcy „uciskanego” w Polsce prawosławia, a taka opieka, jak wiemy z naszych dziejów, dobrze się opłaca!

Po trzecie, że korzystając ze wzorów „prawosławego katolicyzmu”, będzie mógł zdławić Kościół katolicki w Rosji.

W ciągu wieku broniliśmy się przed rusyfikacją Kościoła katolickiego w Rosji. Uchwyliwał Moskwa używał gwałtów, ale wierzył, jak i my, że język rosyjski w Kościele, liturgia rosyjska, synodalna są antytezą katolicyzmowi i to go powstrzymywało od ostatecznego kroku.

Z nauki albertyńskiej chętnie skorzysta przyszy car, rusyfikując i upodabniając do prawosławia Kościół katolicki w Rosji.

A gdy katolicy rozpacznie zaczęli protestować, ten car, niedoszły protektor unji, zaśmieje się im w oczy i, wskazując na Albertyn, każe stawiać w kościołach ikonostasy i śpiewać „Gospodyni pomihuj!” — czyli na wielką skalę zrobi to, co już się robi w Charbinie!..
W.Ch.

cu powitał go minister obrony narodowej Goemboes i minister pełnomocny Włoch Arlotta.

Nie znaczy to jednak, że przyszły car rosyjski będzie wrogiem unji wogóle, o nie! Będzie ze szczerem zadowoleniem przyglądał się akcji unijnej... w Polsce!..

Będzie miał z ruchu unijnego (albertyńsko-pińskiego) potrójną korzyść. Raz — że rusyfikacja wschodnich terenów Rzeczypospolitej, ustnie dokonanywa przez bezinteresownych przyciaci „przyszłej Rosji” — ułatwi mu w odpowiednim momencie sięgnięcie po „iskoni ruskija” ziemie.

Po drugie, że pozwoli (odwieczna historia!) wystąpić wobec Polski w roli obrońcy „uciskanego” w Polsce prawosławia, a taka opieka, jak wiemy z naszych dziejów, dobrze się opłaca!

Po trzecie, że korzystając ze wzorów „prawosławego katolicyzmu”, będzie mógł zdławić Kościół katolicki w Rosji.

W ciągu wieku broniliśmy się przed rusyfikacją Kościoła katolickiego w Rosji. Uchwyliwał Moskwa używał gwałtów, ale wierzył, jak i my, że język rosyjski w Kościele, liturgia rosyjska, synodalna są antytezą katolicyzmowi i to go powstrzymywało od ostatecznego kroku.

Z nauki albertyńskiej chętnie skorzysta przyszy car, rusyfikując i upodabniając do prawosławia Kościół katolicki w Rosji.

A gdy katolicy rozpacznie zaczęli protestować, ten car, niedoszły protektor unji, zaśmieje się im w oczy i, wskazując na Albertyn, każe stawiać w kościołach ikonostasy i śpiewać „Gospodyni pomihuj!” — czyli na wielką skalę zrobi to, co już się robi w Charbinie!..
W.Ch.

ODWOŁANIE SEJMOWEJ KOMISJI SPRAW ZAGRANICZNYCH

WARSZAWA. (PAT). Posiedzenie sejmowej komisji spraw zagranicznych, które było wyznaczane na 20 b. m., zostało odwołane.

KTO WYGRAŁ?
WARSZAWA. PAT. — 17 października, w 30-ym i ostatnim dniu kwietnia 5 klasy 23-iej Polskiej Loterii Państwowej głównie wygrane padły na numery następujące: wygrana 15,000 zł. plus premia 300 tysięcy złotych pada na Nr 160,038, wygrana 250 zł. plus premia w sumie 200 tysięcy złotych — Nr 43,526, wygrana 250 zł. plus premia w kwocie 100 tysięcy zł. — Nr 137,067, 10 tysięcy złotych — 40,023 i 3 tysiące—101,750.

WILNIAŃIE — KATOLICY

Chrystus dzierży władzę nad wszelkim stworzeniem, której nie wymusił siłą, ani też nie otrzymał skądś z zewnątrz, lecz na mocy Swojej istności i natury.

(Z Encykliki Ojca św. Piusa XI, ustanawiającej Święto Chrystusa-Króla).

W czasach dzisiejszych, gdy świat cały przechodzi wielkie przesilenie we wszystkich dziedzinach życia: przesilenie w dziedzinie duchowej, w formach ustrojowych państw, w zaognieniu stosunków społecznych oraz wielkie przesilenie gospodarcze — w czasach tych trzeba wielkiej siły duchowej, aby je przetrwać. Ludzkość od wieków cierpiła tą siłą i mocą w Chrystusie, a cała kultura i cywilizacja nasza z zasad chrześcijańskich wyrosła. Dziś trzeba nam tego, by zasady chrześcijańskie objęły całe nasze życie: jednostkowe i zbiorowe, moralne, religijne, ustroju państwowego, ustroju społecznego, ustroju gospodarczego. Trzeba, żeby nad wszystkim panował Chrystus Pan, Król wieków, Król królów, Pan panujących!

Dzień 25 października jest dniem Święta Chrystusa-Króla, a Święto to jest Świętem Akcji Katolickiej, która winna zjednoczyć wszystkich katolików-wilnieńczyków do pracy nad rozszerzeniem zasad chrystosowych w życiu prywatnym i w życiu publicznym.

WILNIAŃIE-KATOLICY!
Dzień 25 października, jako dzień Chrystusa-Króla, obchodzi cały świat katolicki. Obchodzimy i my w grodzie Najświętszej Panny Ostrobramskiej.

WILNIAŃIE-KATOLICY!
Niech dzień ten będzie dla Was wszystkich chwilą, w której pogłębi się w nas świadomość i wzmocni się silne postanowienie pracy dla zasad chrześcijańskich w życiu naszym całym przez organizację Akcji Katolickiej.

Niech każdy z nas w tym dniu wzięcie udział w manifestacji naszych uczuć katolickich podczas pochodu i uroczystych akademii.

Niech nikogo nie będzie poza szeregami pochodu!

Niech każdy z nas ozdobi swój dom i okna swego domu opatrzy nalepkami i wizerunkami Chrystusa-Króla, niech pamięta, że nabywając nalepki, choć w drobnej mierze przyczyni się do walki z bezrobociem, gdyż całkowity czysty dochód z nalepek jest przeznaczony na cele walki z tą największą dziś klęską.

Niech wszyscy katolicy dadzą wyraz zewnętrzny wierze, że Chrystus Zwycięzca, Chrystus Król, Chrystus panuje!

Program obchodu Święta Chrystusa-Króla jako Święta Akcji Katolickiej jest następujący:

PROGRAM UROCZYSTEGO OBCHODU ŚWIĘTA CHRYSTUSA-KRÓLA

przyjęty na zebraniu przedstawicieli 42 organizacji społecznych m. Wilna.
Godz. 10 m. 15. — Uroczyste nabożeństwo w Bazylice, celebrowane przez J. E. Ks. R. Jabrzykowskiego Metropolity Wilńskiego. Godz. 10 m. 15. — Nabożeństwo z okolicznościowymi kazaniami we wszystkich innych kościołach parafialnych i nieparafialnych. Organizacje społeczne biorą udział w nabożeństwie w kościele przez siebie obranym. Godz. 12 m. 15. — Zbiórka wszystkich szkół, organizacji społecznych, religijnych i parafialnych kościoła św. Jakoba (plac Łukasiński). Godz. 12 m. 30. — Uroczysty pochód ku Czi Chrystusa-Króla do Sali Miejskiej. Godzina 13 m. 15. — Młodzież modlitwie w Ostrzej Bramie udaje się na akademie do Sali Śniadeckich. Godzina 13 m. 30. — Uroczysta akademia w Sali Miejskiej organizowana przez Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej. Godzina 14. — Uroczysta akademia w Sali Śniadeckich USB dla młodzieży szkolnej i akademickiej, organizowana przez Stowarzyszenie Młodzieży Akademickiej „Odrodzenie”.

Archidiecezjalny Instytut Akcji Katolickiej w Wilnie.

Przed spisem ludności

ZJAZD REFERENTÓW SPISOWYCH

W dniu 16 bm., o godzinie 11, p. wojewoda wilński otworzył zjazd wojewódzkich referentów spisowych województwa wilńskiego, podkreślając doniosłość powszechnego spisu ludności dla państwa, społeczeństwa, dla rozwoju kultury i życia gospodarczego, a dla Wilnianszczyzny w szczególności ze względu na to, że po raz pierwszy cała Wilnianszczyzna zostanie w spisie uwidoczniła. Dlatego też zebrani komisarze spisu, uświadomiacz sobie wagę tego spisu oraz stojącą się dokładnie do wszelkich wyjaśnień i wskazań, jakie na jeździe otrzymają, winni przystąpić do pracy z całym przygotowaniem i największą pilnością, ażeby spis wypadł jak najlepiej.

Z kolei zastępca generalnego komisarza spisowego z Warszawy J. Heinrich, przytaczając sławne powiedzenie jednego z uczonych, że „Kto nie umie czytać liczb, ten nie może rządzić nowoczesnym państwem”, zaznaczył, że sferę rządową mimo ciężkich przejściowych czasów przystąpił do powołanego spisu, przywiązując doń wielką wagę. Naukowe znaczenie spisu ludności, a zwłaszcza praktyczne cele doby obecnej, jak cele wojskowe, szkolnictwa, kwestia mieszkaniowa itd., a przede wszystkim najbardziej aktualna kwestia bezrobocia, są bardzo ważnymi argumentami, przemawiającymi za tem posunięciem rządu.

Poczem obecni referenci spisowi poszczególnych starostw przystąpili do obrad, przewidzianych porządkiem dziennym zjazdu. Referenci spisowi kolejno składali sprawozdania z przebiegu przygotowywanych prac do spisu na terenie powiatów, poczem przystąpiono do szczegółowego omówienia instrukcji spisowej oraz poszczególnych rubryk formularzy spisowych. Rozpatrzone wyniki próbnego spisu ludności, przeprowadzanego przez referentów spisowych w powiatach i wyjaśniono wątpliwości.

Prace w Bazylice wileńskiej Uroczysta akademija

WILNO. Prace remontowe w Bazylice postępują szybko naprzód i obecnie badany jest stan fundamentów od wewnątrz.

W tym celu odmurowano krytę kanoniczną mieszczącą się między kaplicami św. Kazimierza i Biskupią i wewnątrz krypty wykopano coś w rodzaju studni po przez którą badania fundamentów będą prowadzone.

Zewnętrzne badania zakończą się wkrótce.

KOLEJOWEGO PRZYSPOBIENIA WOJSKOWEGO

W dniu wczorajszym odbyła się uroczysta akademija KPW z powodu otwarcia wianego lokalu w gmachu „Ogniska Kolejowego”. Na akademiji byli obecni J. E. ks. Biskup Michałkiewicz, ks. Biskup Bandurski, dyrektor kolei inż. Falkowski, wicedyrektor inż. Mazurowski, naczelny wydziałowy i zaproszeni goście.

Dyrektor kolei inż. Falkowski w swym, jak zwykle treściwym, przemówieniu złożył członkom KPW życzenia, by pod strzechą nowego lokalu panowała zgoda i wcielenia została w czyn zasada, ramie w ramie, przy wspólnej pracy. Następnie zabrał głos p. Puchalski, prezes KPW. Po przemówieniach, w dalszym ciągu programu, orkiestra 5 p. piechoty wykonała koncertowo szereg utworów muzycznych. Obok orkiestry wystąpił chór z prof. Czerniawskim jako dyrygentem, mile urozmaicając dział koncertowy szeregiem ładnych pieśni. Po koncercie wzruszony uroczystością ks. Biskup Bandurski w pięknych słowach skreślił doniosłe znaczenie drugiej armii, którą stanowi Kolejowe Przysposobienie Wojskowe. Po skończonej akademiji przy dźwiękach orkiestry dętej rozpoczęły się tańce.

Tajemnica ginących deklaracji w Magistracie została wyjaśniona

WILNO. — Sprawa aresztowanego onegdaj b. urzędnika magistratu, Jakoba Charchama, wyjaśniła się obecnie całkowicie. Wy mieniony urzędnik, pracujący do niedawna w wydziale podatkowym, dopuścił się, jak się okazuje kradzieży deklaracji podatkowych, składanych przez właścicieli domów w celu wykazania swych dochodów. W zależności od dochodowości danej posesji wymierzany jest podatek od nieruchomości.

Magistrat rozpatrując złożone deklaracje stwierdził, że jeden z właścicieli domów przedłożył nieprawdziwe dane i ukarał go

dość wysoką grzywną kilku tysięcy złotych.

Ukarany odwołał się do Sadu i w polowie lipca sprawa ta miała być rozpatrywana. Brak niezbędnej deklaracji ujawniono tuż przed rozprawą i przez to magistrat był pozbawiony najbardziej podstawowego dowodu nieprawdliwości zeznań skarżącego.

Zagadkową kradzieżą aktu zajął się wydział śledczy i po pewnym czasie ujawnił winnego w osobie Charchama, działającego w porozumieniu z zainteresowanym podatnikiem.

KRONIKA wileńska

NIEDZIELA
Dziś 18
Piotra z L.
Jutro
Łukasza

W. s. g. 5 m. 50
Z. s. g. 4 m. 20

SPOSTRZEŻENIA ZAKŁADU METEOROLOGICZNEGO U.S.B. W WILNIE

z dnia 17 października 1931 r.

Ciśnienie średnie 769.
Temperatura średnia +7.
Temperatura najwyższa +8.
Temperatura najniższa +5.
Opad w mm. 0,1.
Wiatr: zachodni.
Tendencja barom.: słaby spadek.
Uwagi: pochmurnie, rano drobny deszcz.

MIEJSKA

— Spółdzielnia Autobusowa w Wilnie komunikuje: Od dnia 20 bm. kursowanie autobusów linii 4-ej przesuwa się do godziny 20 (zamiatki jak dotychczas do 19-tej).

— Brak miejsc w szpitalach. Ostatnio daje się odczuwać znaczny napływ chorych do szpitali miejskich, szczególnie niezamierzonych korzystających z bezpłatnych kuracji.

Zagraża to przepelnieniom w szpitalach. Podobny stan wytworzył się w oddziałach dla umysłowo-chorych, co pociągnęło za sobą wstrzymanie przyjmowania na kurację nowogłaszających się.

— Przytułek dla kobiet. Na wzór domu

noclegowego dla mężczyzn przy ul. Połockiej nr. 4, magistrat powziął zamiar otworzyć podobny przytułek dla kobiet.

— Będzie się on mieścić prawdopodobnie w jednym z domów miejskich przy ul. Kalwaryjskiej.

AKADEMICKA

— Z Koła Polonistów SŁ. USB. We wtorek dnia 20 b. m. odbędzie się w lokalu Koła Polonistów pierwsze ogólne zebranie sekcji dramatycznej z następującym porządkiem dziennym:

1) Referat kol. Bortkiewicza p. t. „Teatr”.
2) dyskusja, 3) program działalności sekcji na rok 1931 — 32, 4) dyskusja nad programem.

Początek o godz. 19. Goście mile widziani — Sodalicja Marijańska Akademików USB. podaje do wiadomości, że w niedzielę, dnia 18 b. m. o godz. 8 wkaplicy sodalicyjnej (Wielka 64) odbędzie się nabożeństwo sodalicyjne.

O godz. 17 w sali „Ogniska” akademickiego (Wielka 24) odbędzie się inauguracja roku akademickiego.

Goście mile widziani.

— Nadzwyczajne Walne Zebranie Zrzeszenia Asystentów U.S.B. odbędzie się dzisiaj, w niedzielę, dnia 18 października 1931 roku, o godzinie 12-ej (w drugim terminie bez względu na liczbę obecnych o godzinie 12.30) w sali II gmachu głównego USB. Porządek dzienny był podany w osobnych zaawizowaniach z dnia 2.10.1931 r. Kołkol. asystenci proszeni są o jaknajwcześniejsze przybycie na zebranie.

POCZTOWA

— Podwyżka opłat za telefony. W najbliższym czasie zostaną zwiększone opłaty za aparaty telefoniczne.

— Podwyżka będzie traktowana jako dodatkowa opłata na rzecz bezrobotnych i sięgać będzie najwyżej 1 zł. 50 gr. od aparatu.

Akcja zwalczania bezrobocia

Z POSIEDZENIA WILEŃSKIEGO KOMITETU WOJEWÓDZKIEGO

P. wojewoda Bęczkowiec, jako przewodniczący ogólnego komitetu wojewódzkiego do spraw bezrobocia w Wilnie, zwołał do wielkiej sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego w dniu 16 bm. drugie plenarne zebranie komitetu, na które przybyli wchodzący w skład komitetu reprezentanci wszystkich ster naszego miasta.

Zebranie zagał p. wojewoda Bęczkowiec, podkreślając, iż celem zebrania jest zaznaczyć mierni komitetu z przebiegiem prac, podjętych przez komitet wykonawczy dla zwalczania bezrobocia.

Z kolei przewodniczący komitetu wykonawczego p. Ruciński wygłosił dłuższy referat. Przedstawiając rozmiar bezrobocia, przedstawił zadania komitetu. Naczelnym hasłem akcji komitetu jest zatrudnienie bezrobotnego przez wynalezienie nowych źródeł zarobku. Drugim zadaniem komitetu jest okazanie pomocy doradczą w postaci dożywiania i dostarczania produktów w naturze, po moc opałowa, odzieżowa itd. Źródła finansowe zostały częściowo zabezpieczone przez rząd i poszczególne ministerstwa. Koniecznym jest jednak pomoc społeczeństwa. Wydział wykonawczy przeprowadził już prace organizacyjne. Preliminarj budżetowy na czas od 1 listopada do 31 maja na dożywianie w kuchniach, na pomoc w naturze, odzieżową, leczniczą, mieszkaniową i opałową przewiduje łączny wydatek w wysokości 1.422.900 zł. Wychodząc z założenia, iż w okresie zimowego największego napięcia bezrobocia konieczne będzie okazanie pomocy trzem i pół tysiącom rodzin i półtora tysiącu samotnych bezrobotnych.

Następnie p. Michał Taub, dyrektor browaru „Szopen”, imieniem sekcji dostarczania podzielił pracy złożył sprawozdanie z działalności tej sekcji. Sekcja zwróciła się do Ministerstwa Robót Publicznych o przywrócenie kredytów na wykonanie odcinków dróg państwowych Wilno — Podbrzezie, Wilno — Oszmiana i Wilno — Lida do łącznej wysokości 335 tysięcy złotych. Do Ministerstwa W. R. i O. P. zwróciła się sekcja z wnioskiem o otwarcie kredytowych do celów przebudowy gmachu Archiwum Państwowego w Wilnie, gmachu biblioteki im. Wróblewskich oraz dla wykończenia gmachu anatomii opisowej na ogólną sumę 556 tys. zł.

Na skutek interwencji sekcji wileńskiej zwiazki właścicieli nieruchomości wyrażają gotowość do współpracy i do przeprowadzenia robót kanalizacyjnych oraz remontu nieruchomości. Równocześnie komitet rozbudowy przy magistracie m. Wilna zwrócił się do Ministerstwa Skarbu o wyasygnowanie dla m. Wilna z rezerwy Państwowego Funduszu Budowlanego kredytu na remont domów prywatnych. Są widoki, iż na ten cel wyasygnowane będzie około 20 tysięcy zł.

W sprawie zatrudnienia pracowników umysłowych sekcja otrzymała zapewnienie, że w razie uzyskania kredytów na płatnych pracowników umysłowych przy spisie ludności, będą oni angażowani z posród bezrobot-

nych, zarejestrowanych w PUPP. W przemyśle wileńskim chodzi o zachowanie obecnego stanu zatrudnienia i o rozszerzenie pracy. W rezultacie 200 robotników, którym groziła redukcja, pozostało nadal przy pracy, na nowo przyjęto ponad 120 robotników, a przez skasowanie godzin nadliczbowych zmniejszono bezrobocie o dalsze kilkadziesiąt osób. Sekcja porozumiała się z Dyrektorem Robót Publicznych oraz z właścicielami zatrudnionych w sprawie przewozu bezrobotnych na miejsca, na których zimą zorganizowane będą roboty oczyszczania drogi od śniegu na odcinkach szos Wilno — Niemenczyn, Wilno — Raduń, Wilno — N. Wilejka itd. Referat zakończył wyrażeniem nadziei, że prace sekcji przyczynią się do złagodzenia gwałtownego bezrobocia.

Nastąpił referat przewodniczącego sekcji pomocy, p. prezesa Ludwika Uniechowskiego. Zaznaczył on, że pomoc bezrobotnym będzie udzielana zasadniczo w naturze. Działalność wszystkich stowarzyszeń będzie skoordynowana z pracami komitetu tak, ażeby ci sami ludzie nie otrzymywali pomocy z kilku źródeł. Korzystający z pomocy będą powołani do odrobienia udzielonej pomocy. Sekcja pomocy utworzyła 5 komisji: 1) wywiadowczą, 2) żywnościową, 3) finansową, 4) odzieżową, 5) opałową.

Zorganizowano już odpowiednie kuchnie, które będą karmić bezrobotnych. Rodziny będą otrzymywały produkty. Komitetowi brak odpowiednich piwnic dla magazynowania kartofli. Eventualne zgłoszenia należy adresować do biura komitetu, Zawalnia 1. W danym razie piwnice będą wynajęte za opłatą. Komitet stara się, ażeby cała akcja wprowadzić w życie z dniem 1 listopada b. r. Komitet porozumiał się z właścicielami kin, które na rzecz bezrobotnych pobierać będą za pomocą nalepek po 5 gr. od biletów, których cena wynosi 60 gr. do 1.50 gr. Od droższych biletów po 10 gr., bilety kinowe do 60 gr. będą wolne od opłaty na bezrobotnych. Dyrekcja Teatrów Miejskich zadefiniowała po 5 gr. od każdego biletu, nie objętego tem publiczności, uczęszczającej do teatru. Zbiórka odzieży będzie przeprowadzona w całem Wilnie w dniach 4, 5 i 6 listopada. Przy rozdawnictwie odzieży będzie uwzględniona przedwzrostkiem młodzież szkolna. Rodzina bezrobotnego otrzymywać będzie 1 mtr.3 drzewa opałowego na miesiąc. Przemysł drzewny i kupiectwo pospie szły ofiarne na apel komitetu. A uzyskanie taryfy ulgowej ofiarowanego drzewa jest w toku.

Sprawozdanie komitetu przyjęto do wiadomości.

Do przedzium honorowego komitetu do spraw bezrobocia zaproszeni zostali p. wojewoda wileński, ks. arcybiskup Jabrzykowski, ks. biskup Bandurski, gen. Żeligowski i p. gen. Biernacki.

Obrady zamknął p. wojewoda, wzywając do dalszej pracy na polu walki z bezrobociem.

Kiedyż to się skończy?

APEL DO WŁADZ KOLEJOWYCH

Trudne są warunki uczące się młodzieży na prowincji, która zmuszona jest dojeżdżać codziennie pociągami do Wilna. Wstaje to biedactwo na alarm budzika gdzieś już o 4-ej rano, by zebrać się do szkoły, następnie wędruje pieszo porządnych kilka kilometrów, by dotrzeć do stacji kolejowej. Zadzyszane, spoczone i niewyspane wsiada wreszcie do wagonu. Tu otwiera książki z notatkami i chce powtarzać lekcje. Niestety, w wagonie przeznaczonym wyłącznie „dla uczący się młodzieży” pełno dorosłych, przelękan z koszami itd. Niekiedyś pała zawzięcie piąpersy, prowadzą wesołą rozmowę, dowcipkują, czytają lekką lekturę, słowem, jakby naprzecór tym, którzy pragną ciszy i spokoju. Bie dactwo to nawet i protestować nie może! Są to jeszcze dzieci i nie odważyłby się zwracać komuś starszemu uwagi.

Pisałem już o tem niejednokrotnie, lecz nie zwrócono uwagi. Dziś apel swój powtarzam w myśl przysłowia: gutta serena lapidem non vi, sed saepe cadendo. Może to po może. Zależy to całkowicie od dobrej woli władz kolejowych, które nie pozwolą chyba na podobne „ułatwienie” w pociągach uczący się młodzieży. Z młodzieżą tą mogą podróżować wyłącznie nauczyciele i księża, czyli osoby, mające do czynienia z wychowaniem młodzieży.

WĘGIEL I KOKS górnoląski poleca firma DEULL, Wilno, Jagiellońska 3. tel. 8-11.

ZEBRANIA I ODCZTY

— Sodalicja Sw. Piotra Klawera powiadoma wszystkich członków i przyjaciół misji, iż z okazji dnia misyjnego, 18 października odbędzie się w sali przy kościele św. Jana, o godzinie 6.30 po pt. „Wieczór misyjny”.

— Jutrzejszy wieczór literacki Jana Pamię kulturalnym. Święty pisarz i znakomity randowski jest wyjątkiem miary wydrzemowca, który łączy głęboką wiedzę z ogromnym talentem, autor niezrównanych książek o dawnej Grecji, o Oskarze Wilde'zie i t.d., mówić będzie o zmaganiach walcach pisarza z tematem, materiałem i formą. Odczyt p. t. „Pisarz i jego praca” odbędzie się w poniedziałek o godz. 8.30 wiecz. w Związku Literatów, Ostrobramska 9, w dziedzińcu na I piętrze. Większość biletów, które sprzedaje „Orbis” (Mickiewicza 11), już została rozkupiona. Dochód na urządzenie „Celi Konrada”. Członkowie Zw. Literatów i uczący się młodzież korzystają ze zniżek 50 proc.

— Siły wodne Wilji a elektryfikacja Wilna. Zapowiedziany przed kilku dniami wieczór dyskusyjny o elektryfikacji m. Wilna odbędzie się we czwartek dnia 22 października r. b. o godz. 20 w sali Stowarzyszenia Techników Polskich w Wilnie (Wileńska 33). Referat na temat: „Siły wodne rzeki Wilji a elektryfikacja miasta Wilna” wygłosi p. inż. Jenz.

RÓŻNE

— Ostreżenie. Jacyś agenci kolportują „Pismo św. w obrazach” wydane przez X. J. Kiosa, powołując się, że działają z ramienia Kurji Metropolitalnej.

Wobec tego Kurja podaje do wiadomości ogólnej, że wspomniani kolportery od Kurji Wileńskiej żadnego polecenia ani upoważnienia nie otrzymali.

— W związku z ukazaniem się w prasie ogłoszenia o mającym się odbyć w dniach 17 i 18 października r. b. widowisku „Cud nad Wisłą”, Zarząd Komitetu Woj. Wileńskiego LOPP, wyjaśnia, że w spólnego z tem widowiskiem niema i współpracę swojej udzielił tylko na dzień 11-X r. b.

— Zarząd Klubu Społecznego komaniku je nam, że rozpocznie swą działalność w dniach najbliższych. Przewidywanym jest referat pana senatora Targowskiego, który po dzieł się ze słuchaczami swymi wrażeniami z Genuwy.

TEATR I MUZYKA

— Teatr Miejski w Lutni. W niedzielę dnia 18 b. m. o godz. 4 po poł. po cenach zmniejszonych sensacyjna sztuka w 3 aktach Naughta na „Śwety płomień” z p. St. Wysocką w roli matki.

Wczorczom o godz. 20 przecieżasna komedia w 3 aktach Mołera „Szelmostwa Skapena” w reżyserji St. Wysockiej.

W próbach najnowsza komedia w Polsce lewskiego, która po raz pierwszy w Wilnie ukazuje się na scenie naszej „Aureliu nie rób tego”, reżyserja komedji tej spoczywa w r. kach H. Żelwerowiczówny, dekoracje H. Żelwerowiczówny.

— Sobotnia popołudniówka na Pohulanke. Zapowiedziane wczoraj w komunikacji dyrekcji Teatrów Miejskich popołudniowe przedstawienie „Matrykuły 33”, z przyczyn technicznych nie odbyło się.

— Najtęższy poniedziałek w Lutni. — W poniedziałek, dnia 19 bm., sensacyjna sztuka „Śwety płomień” z niezrównaną wykonawcą w roli matki p. St. Wysocką po cenach propagandowych, bo od 20 gr. — 2 zł.

— Teatr Miejski na Pohulanke. — Dziś w niedzielę, o godz. 4 ppol. specjalnie prze-

stosowanie nowych leków w lecznictwie — to utrwalone preparaty roślinne. Takim utrwalonym preparatem jest Mutabore-Rawski złożony wyciąg w postaci kulek. Leczy biegunkę, uporczywe rozwolnienie, katar kiszki, oraz nerwice narządów trawienia. Leczenie się skutecznym Mutaborem Magistra Rawskiego. Skład Główny: Apteka Magistra J. Rawskiego. Warszawa, Marjańska 12 (róg Twardzej).

Antoni Doboszyński
Podpułkownik Korpusu Sądowego Prokurator przy Sądzie Okręgowym w Wilnie
odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi i Medalami Wojennymi po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, zmarł w Wilnie dnia 16 października 1931 r.
Nabożeństwo żałobne odbędzie się w Kapicy Szpitala Wojskowego o. War. Wilno dnia 20 października 1931 r. o godz. 10 rano, poczem nastąpi wyprawo-dzenie zwłok i pogrzeb na cmentarzu Rossa.
O tym smutnym obrzędzie zawiadamiają pęgażeni w głębokim żalu
Oficerowie Prokuratury, Wojskowego Sądu Okręgowego i Sądów Rejonowych.

Antoni Doboszyński
PPUŁKOWNIK K. S.
Długoletni członek Wileńskiego Towarzystwa Myśliwskiego
zmarł po krótkich lecz ciężkich cierpieniach dnia 16 października 1931 r.
O czym z głębokim żalem zawiadamia
Zarząd Wileńskiego Towarzystwa Myśliwskiego

Dnia 26 października o godz. 10 odbędzie się w Koleśnikach poświęcenie pomnika po
Piotrze Siedlikowskim
obywatelu ziemskim pow. Lidzkiego
o czym zawiadamia krewnych, przyjaciół i znajomych i prosi o łaskawe przybycie
ZONA

RADJO WILEŃSKIE
NIEDZIELA DN. 18 PAŹDZIERNIKA
10,00 Nabożeństwo z Krakowa.
11,58: Sygnał czasu.
12,10 Komunikat meteorologiczny.
12,15 Poranek z Filharmonji Warsz. (Utwory Griega).
14,00 „Praca w konkursach przysposobienia rolniczego i jej obecne warunki” — odczyt wygłosi mż. Hanna Milewska.
14,20: Audyocje rólnicze z Lwowa.
15,55 Audyocja dla dzieci z Warszawy.
16,20 Polska muzyka popularna (płyty).
16,40 „Rozszerzanie się wszechwata” — odczyt z Warszawy wygłosi dr. Gędmski.
16,55 Muzyka lekka (płyty).
17,15 „Co to jest gód?” — odczyt z Warszawy wygłosi dr. I. Szpakowski.
17,30 „Wiedomości przyjemne i pożyteczne” — z Warszawy.
17,45 Koncert z Warszawy.
19,00 Pieśni litewskie w wykonaniu Bi-rytu Gaiuszka. Przy fortepianie — Wale-tyna Czuhowska.
19,20 „Kukulka wileńska” — mówiony dwutygodnik humorystyczny (ostatni raz).
19,45 Słuchosko z Warszawy.
20,15 Koncert z Warszawy.
22,10 Recital śpiewaczy z Warszawy (M. Polinska — Lewicka).
22,40 Komunikaty i muzyka taneczna z Warszawy.

CO GRAJĄ W KINACH?
Kino Miejskie: Prokurator oskarża.
Hejnos — X 27 Szpieg
Hollywood: Dwa malcy
Casino — Człowiek o dwóch obliczach.
Stylowy: Parada miłości.
Światowid — Skrzydłata flota

Przy zepsutym żołądku, zaburzeniach, trawieniu, niemiaku w ustach, bólu w skro-ninach, gorączce, zaparciu, słabym, lub rozwojeniu, już jedna szklanka naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa” działa pewnie, szybko i dodatnio. Ządać w aptekach i drogerjach.

WYPADKI I KRADZIEŻE
— Złodziej w teatrze. — W garderobie teatru na W. Pohulanke zatrzymany został na gorącym uczynku kradzieży Orłowski Alfons (Mickie kiewicz 31), przy którym znaleziono w teczce ubranie oraz bieliznę teatralną wartości 200 zł.

— Pod zarzutem niedozwolonej operacji. Aresztowano małżonków Czerniawskich (ul. Lwowska 11) jako oskarżonych o dokonanie niedozwolonej operacji przedwczesnego spędzenia płodu na pewnej dziewczynie.

— Samobójstwo na boisku 6 p.p. Leg. Wczoraj rano tuż przy boisku 6 p.p. Leg. na Antokolu znaleziono zwłoki mężczyzny, w wieku około lat 30, z raną postrzałową w okolicy skroni.

Przybyła na miejsce policja dokonała oględzin zwłok, które nasunęły przypuszczenie, że nieznajomy popełnił samobójstwo.

Broń w postaci rewolweru „Nagana”, znaleziono tuż przy nim.

Zdaje się, że tragicznie zmarłym jest pewien piekarz z Antokola.

Autobus najechał na do-różkę. Autobus Nr 38429, powracający do garażu, około mostu Zwierzynieckiego, przy ul. Tomaszka Zana, najechał na do-różkę, należąca do Andruszkiewicza Pawła (Trwała ul. 26). Wypadku z ludźmi nie było. Szofer, którego nazwiska nie ustalono, zbiegł.

— Usiłowanie samobójstwa. Tomko Helena (Oszmiana 3) usiłowała popchnąć samobójstwo przez wypicie esencji octowej. Desperackie w stanie niezagrażającym życiu usposobiono w szpitalu Sawicz.

DZISNA
— Wypadek z aresztowanymi. Koło Kozłowszczyzny ujęto na drodze do granicy trzech osobników. W drodze do aresztu jeden z zatrzymanych poderznął sobie gardło brzytwą.

Rannego ulokowano w szpitalu. Do puścił się on tego w obawie przed odpowiedzialnością. Zachodzi przypuszczenie, że zatrzymani są agitatorami komunistycznymi.

RAKÓW
— Zatrzymanie oszustka. Koło Rakowa zatrzymano pewnego osobnika, który podając się za przedstawiciela starostwa dopuścił się całego szeregu nadużyć.

Oflary
Marja Pietkiewiczowa na odbudowę kościoła Trynitarskiego srebrny pierścionek.

LANDWARÓW
— Awans zasłużonej nauczycielki p. Smo...
terowej. Trudno tu, w krótkiej notatce z pro...

ZE ŚWIATA

DOM ZBUDOWANY W JEDENASCIE GODZIN
W mieście East St. Louis budowniczy W. C. Carl...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

MEJSZAGOLA
— Tydzień propagandowy LOPP. Na terenie...

KULT-RADJO
Polecając się łaskawym względom Szanownej Klienteli uprzejmie donosimy, iż f-ma nasza „KULT-RADJO“ została przeniesiona na ul. Wileńską pod Nr. 26

Ogłoszenie

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie... Komornik Sądowy A. Uszyński.

LECZNICA LITEWSKIEGO STOW. POMOCY SANIT.

Wilno, ul. Wileńska 28, tel. 846. Przyjęcia 10—3 pp. GABINET RENTGENOWSKI czynny 11—6 pp.

Obwieszczenie

Komornik Sądu Grodzkiego w Wilnie V-go rewiru Julian Mościcki, zamieszkały w Wilnie przy ul. Wileńskiej Nr. 25 m. 10...

NAJTANIEJ

kupuje się dobre towary u Głównego. Polecamy wełny i szewioty na mundurki, welwetki i deseniowe najtaniej i najpraktyczniej na suknie i szalorki.

BULWA

Jest najlepsza roślina pastewna dla wszelkiego inwentarza, nad jej jest, prócz tego, wprost nieocenioną dla dokarmiania zwierząt, bulwy zaś są bardzo smaczną jadalną. Wysylam klejby jej (bulwy) do sadzenia po cenie 25 gr. za kg., licząc z workiem i dostawą na st. Postawy w ilościach 50—100 i t.d. kilo i nie mniej jak 50 kilo. Zamówienia całkowicie opłacone wysylam w koleji ich nadejścia. Jesień jest najdogodniejszą porą do jej sadzenia, gdyż posadzona jesienią, wiosną najwcześniej obchodzi.

Oszczędności

swoje złote i dolary ulokuj na wysoki procentowanie. Gotówka twoja jest zabezpieczona złotem, srebrem i drogiemi kamieniami. Wil. Tow. Hasł. Zastawowe (LOMBARD) Plac Katedralny Biskupa 12. Wydaje pożyczki pod zastaw: złota, srebra, biżuterii, Inter, i t. p. — 8

PIANINA, FORTEPIANY I FISHARMONJE

KRAJOWE I ZAGRANICZNE TYLKO, GWARANTOWANEJ JAKOŚCI SPRZEDAŻ WYNAJĘCIE K. DĄBROWSKA Wilno, ul. Niemiecka 3, m. 6.

W kraju tajemnic i zbrodni

Plan, który przywołał kupcy z Kaitformii, interesuje mnie bardzo. Po tem, jak własny mój plan runął, a szczegól nie po walce o władzę wewnątrz zarządu, przyszedłem ostatecznie do przekonania, że musimy czekać inicjatywy mniejszości. Mniejszość zrozumiała oczywiście, że przedsięwzięcie musi się nie udać, jeśli Zarząd nie wyraził się nieufnie, powiedzieli mi w moim imieniu, że układy z grupą paryską, londyńską i berlińską byłyby zbyteczną stratą czasu. Można będzie wtajemniczyć ich dopiero wtedy, gdy plany mniejszości w Zarządzie przyjmą wyraźniejszą formę. Im później będą oni wtajemniczeni, tem lepiej dla naszej sprawy! Członkowie mniejszości znają sami doskonale sytuację na wewnętrznym rynku; wiedzą, co powinni robić, czego od nich żądamy i jak należy zreorganizować przedsięwzięcie. Ale brak im zapewne: pieniędzy i stosunków z przywódcami organizacji na międzynarodowym rynku. Bez tych dwóch atutów trudno będzie dokonać reorganizacji. Ale z tego punktu widzenia, jeśli się uda zebrać razem wszystkich działaczy, nie daj się sprawy ruszyć z miejsca. Co dotyczy pieniędzy, to najwięcej szans zdobycia ich mamy tutaj. Jednak można je dostać jedynie pod warunkiem, że plan będzie już opracowany w szczegółach i będzie miał wszelkie szanse powodzenia, oraz przedstawił nie będą dowody, iż mniejszość Zarządu potrafiłaby rzeczywiście dać sobie rady z zadaniem reorganizacji całego przed-

MIEJSKIE SAŁA MIEJSKA
Wielki sensacyjny dram „Bicz prawa“ Nad program „Cud nad Wisłą“
Seans wczorajowy „PROKURATOR OSKARZA“
Ezwickowe Kino „Helios“
Z powodu wielkiej frekwencji filmu
X-27 (Szpieg) Marlena Dietrich
wyswietla się ponownie w 2 ch kinach „Hollywood“ i „Helios“

CASINO
Wielka 47. Tel. 14-41
Dźwiękowe Kino „CASINO“
Wielka 47. Tel. 14-51
Jutro premiera! Nowa uzupełniona kopja Film, o którym mówi cały świat!
Triumfalny przebieg dźwiękowy NA ZACHODZIE BEZ ZMIAN
Podług głośnej powieści Erika M. Remarque'a.
Nad program: Dodatek dźwiękowy „FOXA“.

PARADA MIŁOŚCI
Dziś! Najpiękniejszy 100 proc. dźwiękowy film świata
Monumentalny epokowy dram w 12 akt. W rol. gl. Maurice Chevalier i Jeanette Mac Donald.
Następny program: Nowa realizacja i opracowanie jako niepodzielna udźwiękowiona całość „Hrabina Paryż“ Emil Jennings, W. Gajdarow, Lya de Putti, Mia May w rolach głównych.

65 000 000
PAR
NOŻONYCH w EUROPIE
JEJ GWARANCJA ICH DOBROCI
REZINOTRUST
Dziś! Najpiękniejszy 100 proc. dźwiękowy film świata

OGŁOSZENIE
Do Rejestru Spółdzielni Sadu Okręgowego w Wilnie w dniu 21.VIII. 1931 r. pod Nr. 130 wciągnięto następujący wpis dodatkowy:
R. H. Sp. 130. V. Firma: Antokolska Spółdzielnia Mieszkaniowa w Wilnie z odpowiedzialnością udziałami.
Celem spółdzielni jest budowanie oraz dostarczanie wyłącznie dla swych członków zdrowotnie urządzonej mieszkalni po cenach nie przekraczających ogólnych kosztów budowy.

2 mieszkania
5 p. na 1 p. z wygodami, tamże duży umeblowany pokój, wanna na miejscu do wynajęcia. Wilno, ul. Słowackiego 17.

BEZPŁATNIE
zabiera i odstawia
AKUMULATORY do domu
BATERJE ANODOWE
Służba akumulatorowa
T-wa ELEKTRIT
ul. Wileńska 24.

GABINET Kosmetyki
Mickiewicza 31-4
Urode
Cere
DOKTOR MED. HAWRYLIKIEWICZOWA
DOKTOR Zeldowicz
DOKTOR Szyrwint

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15

Mieszkanie
3 pokoje z wygodami, odnowione do wynajęcia, 3 pokoje, kuchnia, ogród, elegraf, handla, prawa, 51, pokazuje dorozca, ktryczność dla inteligentnej rodziny. Brzeg hji, towarzysztwa, Antokolski 15